

Planeringsavdelningen
Planeringschef
Johan Olanders 0271-570 97
johan.olanders@ovanaker.se

Remiss KN2025/01478 - Ändamålsenliga säkerhets- och strålskyddskrav för utvinning och anrikning av kärnämnen

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till kommunstyrelsens arbetsutskott

- Ovanåkers kommun är positiv till lagändringar som medför tydligare tillståndsprövning och mer ändamålsenliga krav rörande utvinning och anrikning av kärnämnen.
- Ovanåkers kommun motsätter sig de förslag om lagändringar som innebär att det kommunala vetot gällande utvinning av kärnämnen försvinner.

Sammanfattning av ärendet

Ovanåkers kommun har beretts tillfälle att yttra sig över förslag till lagändringar i promemoria KN2025/01478 gällande tillståndsprövning och krav för utvinning och anrikning av kärnämnen. Förslagen innefattar även en ändrad definition där utvinning av kärnämnen t.ex. uran inte längre ska klassas som en kärnteknisk anläggning. Om en sådan ändring införs innebär det att kommunens vetorätt gällande utvinning av kärnämnen, så som uran, försvinner.

Ärendet

Regeringen har ett tydligt mål om att öka produktionen av el via kärnkraft. För att åstadkomma detta har regeringen tagit fram flera förslag om lagändringar via promemorior. Ovanåkers kommun har tidigare yttrat sig över promemorian KN2024/02540 som bland annat lade fram förslag om att åter möjliggöra brytning av uran samt förändringar angående kommunens vetorätt. Där har regeringen den 28 augusti 2025 lämnat en proposition till riksdagen i enlighet med förslagen i promemorian.

Föreliggande promemoria KN2025/01478 föreslår ytterligare ändringar i lagstiftningen. Ändringarna syftar till att skapa en ändamålsenlig reglering för utvinning och anrikning av kärnämnen med fokus på säkerhets- och strålskyddskrav. Det föreslås också att utvinning av kärnämnen ska omfattas av de säkerhets- och strålskyddsåtgärder som regleras i strålskyddslagen samt krav på att ha en organisation med ekonomiska och administrativa resurser, och personalresurser för säkerhets- och strålskyddsåtgärder.

En av de centrala ändringarna är att en anläggning för utvinning av kärnämnen inte längre ska klassificeras som en kärnteknisk anläggning. Utvinning av kärnämnen ska istället betraktas som kärnteknisk verksamhet.

En sådan ändring skulle medföra att regeringens tillåtlighetsprövning enligt 17 kap. 1 § miljöbalken inte längre ska omfatta anläggningar för att bryta ämnen som kan användas för framställning av kärnbränsle, vilket innebär att sådana anläggningar inte längre kräver kommunfullmäktiges tillstyrkande, (kommunens vetorätt).

Slutförvar för använt kärnbränsle och radioaktivt avfall kommer fortfarande att räknas som kärnteknisk anläggning och kärnteknisk verksamhet. Kommunens vetorätt för slutförvar (via 17 kap. miljöbalken) gäller därför fortfarande, så länge inte ett separat lagförslag ändrar just den delen.

Lagändringar som medför tydligare tillståndsprövning och mer ändamålsenliga krav rörande utvinning och anrikning av kärnämnen är bra, men förändringarna borde utformas på ett sådant sätt att det kommunala självstyret inte begränsas.

Förslaget till beslut ligger i linje med tidigare beslut där Ovanåkers kommun har värnat det kommunala självstyret i frågor kopplade till utvinning av kärnämnen (uran).

Konsekvensbeskrivning barn och unga

Beslut rörande kärnkraft kommer att påverka vårt samhälle under mycket lång tid och därigenom påverka barn och unga i flera generationer framåt. Det ligger bortanför ramarna för denna tjänsteskrivelse att försöka redogöra för konsekvenserna här.

Konsekvensbeskrivning hållbarhet

Frågor kopplade till kärnkraft och uranbrytning har i allra högsta grad bäring på hållbarhetsfrågor ur flera olika synvinklar och aspekter. Det ligger bortanför ramarna för denna tjänsteskrivelse att försöka redogöra för konsekvenserna här.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, kommunstyrelseförvaltningen 2025-09-23
Promemoria KN2025/01478, Klimat- och näringslivsdepartementet

Skickas till

Klimat- och näringslivsdepartementet
Planeringsavdelningen

Kommunstyrelsen

§ 156

Dnr KS 2025/00691

Remiss KN2025/01478 - Ändamålsenliga säkerhets- och strålskyddskrav för utvinning och anrikning av kärnämnen

Kommunstyrelsens beslut

1. Ovanåkers kommun är positiv till lagändringar som medför tydligare tillståndsprövning och mer ändamålsenliga krav rörande utvinning och anrikning av kärnämnen.
2. Ovanåkers kommun motsätter sig de förslag om lagändringar som innebär att det kommunala vetot gällande utvinning av kärnämnen försvinner.

Sammanfattning av ärendet

Ovanåkers kommun har beretts tillfälle att yttra sig över förslag till lagändringar i promemoria KN2025/01478 gällande tillståndsprövning och krav för utvinning och anrikning av kärnämnen. Förslagen innefattar även en ändrad definition där utvinning av kärnämnen t.ex. uran inte längre ska klassas som en kärnteknisk anläggning. Om en sådan ändring införs innebär det att kommunens vetorätt gällande utvinning av kärnämnen, så som uran, försvinner.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag Kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-09-30 § 137

Tjänsteskrivelse, kommunstyrelseförvaltningen 2025-09-23

Remiss KN2025 01478 – Ändamålsenliga säkerhets- och strålskyddskrav för utvinning och anrikning av kärnämnen

Promemoria uranbrytning och KTL

Remissmissiv KN2025 01478

Skickas till

Klimat- och näringslivsdepartementet

Planeringsavdelningen